

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Tárgyban lakónak forintban:

Egyes évre	8 ft.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Eldőre postán küldve:

Egyes évre	8 ft.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Egyes más árs 4 kr.

s kapható a kiadványtalannal és
Gross G. költségvetésjében.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

HÍRDETESEK Előfizetnek: Brassóban a kiadványtalannal Kolozsvár-útra 25. sz. a. — Budapest: Eckstein Ernő, Goldberger A. V. Mezői A. Schwarz Gy. — Békéscsaba: Danberg J. Haasenstein és Vogler, Schalk Henrik. — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurtban: Dausch G. L. és Társa. — Hamburgban: Károly és Lieberman nagy hirdetői irodájában.

Főszekesek:

Dⁿ WEISZ IGNÁCZ

ügyvéd.

Főszekesek:

Brassó, Lőpácz 10. szám alatt.
hová a lap-számok értekezni illik költségmentesen intézkedni.
Kéziratok vissza nem adtak.

Főszekesek:

Dⁿ FISCHER ÁKOS

ügyvéd.

Iskolai egészségügy.

Most, midőn a tantermek ajtóit megnyiták, midőn vidám gyermekesereg lépte át az iskola küszöbét, azt hiszem, helyén van, ha az iskolai egészségügy fontos kérdését fölvetjük s arra vonatkozó nézeteinket röviden elmondjuk.

Tudjuk azt, hogy a legtöbb embernek, a mennyiben kért karjával keresi kenyerét, első sorban is ép, edzett és erős testszervezetre van szüksége. Ebből aztán az következik, hogy az iskola is csak akkor teljesítette feladatát, ha a léleknevelés szép munkája mellett nem feledkezett meg az egészséges testi fejlődés kellékeiről sem.

A mozgás élet, a nyugalom halál. Ki tagadhatná azt, hogy a játéka az, mely a gyermek egészséges testi fejlődésének legfőbb biztosítéka! Ki tagadhatná azt, hogy a szabad levegő a mozgás közben felfrissült lélek sokkal fogékonyabb az ismeretek befogadására, sőt még a gyermeki kedély is csak üde testen fejezheti ki legszebb vonásait.

Am a tanítónak még az iskola falain belül is igen fontos kötelemé vannak most a gyermek egészséges testi fejlődésének ápolására, majd pedig megvédésére. Az ék sehoggy se látom be, hogy ha az egyes családoknál szükségét látják a szoba padozatának felsorolását hetenkint legalább is egyszer, miért nem teszik ezt meg az iskolában is, a hol naponként 50–60 gyermek lábbeljáról tapad a por, a sár a padozatra?...

Tovább menve, a tanító maga jól tudja,

hogy a gyermekek eső- vagy hóverté ruhája mily kiállthatatlan szagot terjeszt az iskolában, hogy a nedves ruha mennyire infektálja a tanterem levegőjét; ám azt még nem sikerült kivánnunk, hogy minden iskola ruhahatár láttassék el.

Bizony az s a tapasztalat is igazolja, hogy a legtöbb szülő gyermekének testi hibáit, felszégeit eltitkolja. Az sem ritka eset, hogy a szülő még csak sejtelménnyel sem bír gyermeke testi hibáinak. Innen van azután az, hogy némely tanítványunk nehéz hallására csak hónapok múlva jövünk red. Adás persze egyre ostromoljuk, hogy nem figyel tanítványunkra; egyre kórhajlik, hogy buta, hogy arcátlan; némelykor meg éppen testileg is megfenyítjük.

Az én iskolámban történt meg az az eset, hogy egyik tanítványom, bár szeme mindig a tárgyaló olvasmányom függött, felismeréssomra az olvasást soha sem tudta tovább folytatni. Az okát eleinte miben kereshettem volna egyben, mint a figyelmességben. A könyvek, melyek a többször keményen megdorgált gyermek szemét elborították, mondhatom, isten újumtatására volt arra nézve, hogy megkérdejem: ha vajon látó jól? A gyermek erős zokogás közöt mondotta el, hogy a betűk szemei előtt összefutnak s ezért nem tudja, hogy társai hol olvasnak.

Elmesltem még azt is, hogy igen sok gyermek vizeleti gyöngyösgében szenved? Hogy az ily betegségekben szenvedő gyermekek mennyire megrognák az iskolai levegőt; a szomszédságban ülő gyermekek mennyire

figyelmetlenek, az előttünk, tanítók elő eléggé ismeretes.

Szegény gyermekek! mennyi méltatlanságot, mennyi keserűséget kell elszenvedniük, míg testi felszégeikre várójuknt Cseppet sem csodálom, ha gyűlölettel telik el szíveiket az iskola iránt.

A padagógiának a lélek művelésére vonatkozó elveit és tetteit az unalmaság megvitattuk már. Jó volna a forgalomba hozni azon elveket is, a melyeknek megvalósítását az iskolai egészségügy javulását várhatnók.

Tudom én azt, hogy a tanító orvos is nem lehet. É tekintetben minket csak annyiban terhelhet mulasztás, a mennyiben nem használtunk fel minden alkalmat arra, hogy az iskola-orvosi intézmény végre-valahára fellátsassék.

Mily másként állana a dolog, ha a tanító — orvosi vizsgálat alapján — ismervé tanítványának testi bajait, felszégeit, utat és módot keresne arra nézve, hogy ok is részesülhessenek a tanítás áldásaiban. A felszeg ember kétszeresen rászorult szeretetünkre; kétszeresen kellene a testi gyöngyösgében szenvedő tanítványainkat is szeretnünk, a helyett, hogy őket — nem ismervé bajaikat — dorgáljuk, olykor testileg is büntetjük.

S most mondjuk ki azt, hogy akár a gyermek egészséges testi fejlődését, akár tanításunk sikerülését tekintjük is, igen fontos dolognak tartjuk azt, hogy az iskolába való fölvetélnél orvos legyen jelen, a ki tanítványainkat alaposan megvizsgálja; sőt

Az ügyvédre egyelőre csak azt jelentették ki, hogy elhatároztunk irásban fogják be nyújtani.

Március 9-én nyújtották be emlékiratunkat, melyben mindenekelőtt azt hangsúlyozták, hogy a királyi tábla a felszégelési pörökben is a fennálló törvények szerint ítél s emellett a királyi ügyosztálynak nem igényelhet kiváltságos előnyöket és az ügyvéd védelmi szabadságát nem szabad kivételre intézkedések által korlátozni.

A formálisan terveztek, melyek az államokat és az állami rendet felzavarják, kétségkívül első esrajuknak kell elfojtani. De kérdés: vajon a hallgatás, a tioktartási eskü alkalmas eszköz-e? A hallgatás nem rejti el a mérget és nem veszi el erejét. Ezszély gondossá és a következmények feltüntetése a legbiztosabb mód az embernek visszatartani a mérget használatától. A tiltott dolgok nagy vonzerőt gyakorolnak. Ez esetben is a szomszéd népekre nehezített csapások és szerencsétlenségek feltüntetéstől nagyobb hatást várhatni, mint a tioklozástól. Egyébiránt, ha a tioktartás valóban szükségesnek mutatkozik, erre nézve az ügyvéd rendes esküje elegendő biztosítékot nyújt.

Ennekülv követeltek a védelem teljes szabadságát, a szabad kérdései jogot és a felelősséget, korlátlan színt.

Ürnyűlőn minden kívánságokat, mint tör-

vénym alapulokat és méltányosságot, helyeselte de Németh ügyvizsgáló módját tudta ejteni, hogy a védelem szabadságának szárnyai megnyírbál-tassanak.

Igy, miután a foglyokra 6 ügyfél volt, csak egyszeri beszélgetést engedett meg a védőkkel; aztán a védők eskis irásban közlekedtek védenelkkel, s ezek az irásbeli közbeszéd előbb a Németh kezébe jutottak, ki aztán azokat néha meg is konfittotta. Sőt egy ízben nem állottta Szabó-Sárolt megfegyverezni: „Fogel jászik az ur, ha ily módon védenelm a vállaltokat.”

A védők azonban sem a kisünygés beszámoltak, sem a fenygetések miatt nem engedték magukat kötelezőségi teljesítésként elhatározni.

A per sorunkjait az a kérdés képezte: vajon összekészítés volt-e a Martinovics által szervezett titkos társaság?

A közvérdő ily okoskodott, hogy miután a katolicizmus a magyar alkotmányunk ellenkezik és a köznyugalom veszélyét fenyegető francia demokrátiuss elveket tartalmaznak s a titkos társaságok ezeknek az elveknek, melyek a királyi méltóság és az ország törvények alkotmányának felrogatására irányulnak, megvalósítását tűzték ki feladatuk, azok összekészítést képeznek király és ország ellen s emellett a felszégelés és hütlenség büntetésben mindez bűnös, a ki a titkos társaságoknak tagja volt, a ki a katoliz-

TÁROZA.

Martinovics és társai összeesküvése.

(Farknói hasonczini műve nyomán.)

(Folytatás.)

Február 23-án a kihallgatások be lévén fejezte, a foglyok, kik ekkor már 43-án voltak, a vizsgáló bizottság előz varozottak s az elnök által felszólították, hogy a ki nem akarja önmagát védelni, válasszon ügyvédet.

Martinovics, Szollessz, Szentmarjaj és Versegly önmagukat akarták védelni. Hasonközben védőt válassztottak, tizen hivatalból kértek részben védőt rendelni.

A kir. tábla Spillenbergr Pál ügyvédet nevezte ki védőül.

A megválasztott öt védőügyvéd ezek voltak: Szabó-Sárol Sámuel, Madács Sándor, Tóth-Pápy Sámuel, Horváth Jakab és Nagy Sándor.

Mindannyian előkelő és nevezetes ügyvédek, kik a védelem körül teljesített működésükkel a magyar ügyvédi karnak örök dicsőségére válnak.

Miután a védőügyvédek a súlyos, de nem dicsőség nélküli megbízást elvállalták s a kir. tábla szintén nem emelt kifogást ellenük, a tábla elnöke meghívta a társakat és közle velük a királyi leirat vonatkozó pontjait s felszólította őket, hogy esküvel kötelezzék magukat a tioktartásra.

az ily orvosi vizsgálat megejtése a tanév folytatán többször is kívánatos.

Az iskola-orvosi intézménynek a külföldön nem maradtak ol' áldásai. Érti ezt tanító, tanítvány és társadalom egyaránt.

Nem ismeretlen előttünk az, hogy az iskolai orvosi intézmény felállításának kérdésével illetékes helyen már is foglalkoznak. Jól teszik.

Hogy azonban e kérdés megoldása sokáig ne késék, hogy az iskola-orvosi intézmény minél hamarabb megvalósulhasson, jó volna nap-nap után az ilyen iskola-egészségügyi dolgokkal foglalkoznunk.

Spaller József.

Román dolgoz.

A felháborító durvaság újabb esete.

A „Gazeta”-ban panaszolta Olteanu Miklós túrkosi lakos, hogy őt a deresteyi állomás pénztárnoka felolgozta csak azért, mert azt kérdezte tőle, hogy miért kell 4 krajczárban több fizetni a Prédá-tetőig, mint azelőtt? Ez a panasz lényege, s ha igaz, elégtételt fog kapni. Azonban mire való ezt a dolgot úgy felhívni, hogy még Galacez is megrendüljön tőle? Mire való ilyet írni: „A magyar vad hivatalnok”, „az ázsiai hivatalnoknak szabadságában áll (?) minden vadásdot elkövetni.” (?) Hát ha — tegyük fel — tény az, a mit Olteanu leírt: van annak a pénztárnoknak előjárása, van ott passzoknya, s ha van és az Olteanu igénybe is vette: mire válok az idézett kifejezések a szerkesztőség részéről? Nem lehetne egy kisé higadtabban írni, mielőtt még eskák a sárterfő föl felvél közi, de az állítólagos sértő még kihagyatva sincs? Hát csakugyan okvetlenül igazni kell egymásra a honpolgárokat? Hát olyan nagy bűn, Ázsiából származni? Hiszen közös apánk, Ádám és Éva is odavolt. Csunya dolog az a túlzás.

Hogyan dolgoznak a magyarosítók?

Erről ír vézeriekelt a „Gazeta” és felhívja, hogy 400 általmi iskolát állítsanak a millió-niumig Háromszék, Udvarhely, Szathmár és Szilágy megyékben. Csak az a baj, hogy nem igen van pénz. A hazafiak a pénzt az állampénztárból veszik, melynek az ő fölfogásuk szerint nincs más célja, mint a magyarosítás. A nagyhangu bevezetés ezéja pedig az, hogy a Szilágy megyei egy közegében általmi iskolát akarnak a „Gazeta” közlőjék állítani. Azonban majd véget vet Isten az ilyesmiknek is. Csak öröklőnek a románok. Hát

másokat leírták, terjesztették vagy azokról tudomással bírnak, fel nem jelentették.

A védőügyvédek a következő felekre alapítottak védelmeket:

„A hazai törvények szerint csak a király személye ellen irányzott büntös esedeket képez fellegetérsít.

A katekizmus szerzői nem vádoltákok fellegetérsítéssel, annál kevésbé csak olvasói. Azt a jogot, hogy mindenki szabadon írhat és az irottakat olvashatja, nem korlátozza pozitív törvény.

Az sem áll, hogy a katekizmus veszélyt fenyegetik a köznyomand. Hiszen, iratok által egy népet sem lehet fölkelésre indítani, anélkül kevésbé itt, a hol az iratok nagy részben latin és francia nyelven voltak szerkesztve. Ezeket az utópikákat tartalmazó iratokat a vádlottak fiokjában találták meg. A vádlottak szegény emberek, kik sem katonai erővel, sem fegyverekkel, sem szövetségsekkel nem bírtak. Nem lehet tehát őket azaz vádolni, hogy forradalmakartak.”

Ak a tábla ápril 20-án kezdte meg a per tárgyalását s azzal 24 órást át foglalkozott. A bírák már eleve összeáll az előző nésztől, hogy a titkos tiszességek ezéja az alkotmány megsemmisítését volt a hogy a katekizmusnak a haza feloldására irányzott elveket tartalmaznak. Bebizonyítva látták, hogy az összeesküvés a király és

öröklőnek, de ne a „Gazeta” által titkosoknak (hívatyóknak) nevezett iskolák fölött.

Nagy zavar.

Nagy zavarba hozta a házi első sürgöny a mit román lapjainkat azzal, a mit Urechiárd tudatott. Közöltek, de tisztánt oda vetették, hogy nem kell annak egész hitelt adni, mert magyar forrásból került, a magyar lapok pedig megbízhatatlannak. Hát ajánljuk megbízhatónak a „Tribuná”-t, mely meglovette dr. Luceniat.

Gyalázat.

A „Tribuna” adta ezt a címet egy tudósításnak, a mely így következik: „A tiszteletes ur és Gróda bírtokos tanácsára mi a' bírtak Váczra utaztunk, hogy meglátogassuk és hogy Velicu és Sueiu titkai urakkal, a mi nagyon szeretett vértanúinkkal” találkozzunk, a kiket ismerünk, mert a mi vándorunkkal voltok, Váczra vasárnap, szept. 2-án délelőtt 11 órákor érkezünk és a tömlőz igazgatójánál (direktorjánál temicéja) jelentkeztünk, kérvén őt, engedné meg, hogy lássuk és kedvesinkkel néhány szót válthassunk. De — sajnos — a helyett, hogy meghallgattott volna, gorombán így felelt: „Nem szabad még látni sem senkinek, tatarodjatok haza ti oláhok, mit kerestek itt? Azoknak jó helyük van!” (Ezt magyarul közli a „Tribuna.”)

Ezzel megfordultunk könyveládat szemekkel, azt kérdeztünk egymástól, hogy vajon sokat kell-e még a románoknak ezen dolyfások részéről szenvedni? Vajon soha sem lesz e nekünk részünk az igazságból? Azonban vizgatódottunk abban, hogy oljón az idő, midőn a mi szenvedéseink is meg fognak szólni.

Három paraszt neve után aláírva: „Egy égő kiáltó.”

Tehát a felkérés és egy bírtokos három parasztot (ezertan) küld Váczra, a kiket az igazgató — ha igaz — haza küldött. Iue a „Tribuna” is fámájait! (Ez aztán tud igaztani. Szedő.)

Magyar hitványság.

Ez is a „Tribuna” találmánya. (Szabadalma nem red. Szedő.) A „Budapesti Hírlap” nagy meglepetéssel hirdeti, hogy valamidőig a tömlőzben lesznek, az aradi ügyvédi kamara, Velicu, és Sueiu kedves vértanúinkat (talán az orruk vére indult meg? Ilyenek még nem vértanók, még az állampolgároknak szivaroznak is. Szedő.) az ügyvédi gyakorlatól eltiltotta. A mi még legnagyobb rútlabb (?) a magyarságtól, ez az, hogy azt írják, hogy a nevezett ügyvédekől csak néhány hónapra vonta el a jogot, holott jól tudják, hogy két év múlva van az — Tehát magyar teósiás és lera málvaló! Ezek tudják, hogy hogyan kell olvásokat tisztelni.

a közöl ellen volt irányozva s hogy a katekizmus veszélyes forradalom előidéztét célozoltak.

E szerint mindazokat, a kik a titkos tárgsárokba beléptek, a kik tudták, hogy mit elozdattak s a kinek a gonosz szándékának az a foka, mely a súlyos büntény feltételét képezi, fölismertették, a fellegetérsítéssel büntetettben büntösöknek mondták.

A kir. ügyválasztó megnevadt vádolt ellen emelt a fellegetérsítést vádját, de a kir. tábla csak tiszteleggett föl, büntösnek.

Matinovics volt az első. Ő, miután állandóan Beethsen lakott, kifogást tett a törvényesek illetékessége ellen, de ez a kifogása — tekintetelt arra, hogy a tette Magyarországon követte el ezáltal magát Magyarországtól vérszennyezve alávetette — elutasították, fő- és jószávevényre ítéltetett.

Hasonló sorban részesült a más négy igazgató: Hajnóczy, Laczkovics, Szentmarjay és gróf Signay.

Erre az ötre nézve még különös súlyosító körülmények is hoztakak fel.

Az igazgatók által felvett tagok sorából a kir. tábla kilencet télt, halátra. Ezek voltak: Veszeghy, Szolozsár, Öz Pál (kiváló tehetségsű fiatal ügyvéd), Szén, Szilágy János, Vrhovszky, Szulovszky, Kazanyecz és Szentjöl Szabó László. Tübbek közöttből ötödik fogásra ítélték, néhányan teljesen fölmentették. (Vége kőv.)

Főispán és lapszerkesztő.

Ezen cím alatt a „Brassói Magyar Ujság” hítelek, tehát főispán sugalmazásra vezérlekben foglalkoztak a katekizmus és a brassói főispán között fennforgó affairs.

Mivel a vezérlek a „Brassó” tegnap számban közölt való tényállás közöletébe előt jelent meg, ezuttal csak alaptalan valótlanságokat jelentétek ki mindazt, a mit a „Brassói Magyar Ujság” fenti cím alatt közöl.

Dr. Weisz Ignác,
a „Brassó” főszerkesztője.

Büvádi följelentés.

A főszerkesztők által Maurer Mihály főispán ellen beadott büvádi panaszt a következőkben közöljük:*)

A tekintetes kir. Járásbíróshoz, mint büntető bírósághoz. Brassóban.

Büvádi följelentés

Dr. Weisz Ignác ügyvédnek, a „Brassó” főszerkesztőjének

Brassóban

Maurer Mihály ellen, jelenleg Brassó vármegye főispánja és es. és kir. kamarás

Brassóban

beesületéértés iránt.

Tekintetes kir. Járásbíróshoz.

Maurer Mihály, Brassó vármegye főispánjaival hónapok óta tárgyalást folytatnak privátan az iránt, hogy a helyett megjelölt kormánybíró „Brassó” című politikai lap — melynek főszerkesztője vagyok — fenállása jövire nézve biztosítását:*)

Folyó év augusztus havában, midőn Maurer több télt Karlsbadban keresett orvoslást után már hazatérőben léshelet volt, szükségesnek tartottam hozzá a „Brassó” és a közöttük folyt tárgyalás érdekében léshelet egy olvárius és tisztelesség hangon írt levelet ítélni.

Miután Maurer ide-és-oda hazajött, felmentem hozzá folyó lá-óán, hogy a követlen említtett ügyet vele megbeszéljem, és bejelentés után bementem Maurerhez, ez a következő szavak használtá velem szemben: „Szentelenség önöl, hozzám mint főispánhoz levelet ítélni.”

Mivel ily szavakat és az illem és a tiszteesség követelményeinek legelőbbség szabályait csak néméleg is ismerő egyén használni nem szokott; mivel a „szentelenség” szó használatát feltételező becsületérsítést foglalkoztam, mert sérti azon köteles tiszteletet és becsületet, a melynek nekem Maurer akár mint magánember, akár mint a mi filerünkölből fizetett főispán tartozik; mivel továbbá Maurernek sem mint magánembernek, sem mint főispánnak és annál kevésbé mint es. és kir. kamarásnak nem engedni meg sem a polgári tiszteesség és becsületesség, sem az általmi jarm kötelességszerűsége, sem a hanggal jarm igaz német lelkelül, hogy egy adófizető független polgár, a ki hozzá egy közügyben minden érdekel nélkül jár, saját lakásában minden ok nélkül a legbrutálisabban megérsésem, kénytelen vagyok Maurer Mihály ellen, az ellenem elkövetett becsületérsítés miatt ezen büvádi följelentéssel élni, nemcsak azért, hogy a velem szemben elkövetett sértés minden megtorlás nélkül ne maradjon, de az azért is, hogy egy vétecsék annak, hogy Maurer Mihály, mivel sok ember énkénti kénytelme, más tisztelesség polgárokat is megbántathasson.

Kérem emellett a tek. Járásbíróshoz: melléktásként ezen büvádi följelentésem alapján a tárgyalást kitűzni, hogy Maurer Mihályt is megérsésem és tárgyalás után vádlottat a becsületérsítés vétségében elmarasztalni, megbüntetni és kötelezni, hogy a hozandó ítéletet saját költéséig a „Brassó” című lapban tegye közzé.

Brassó, 1894. szept. 8.

Tisztelettel

Dr. Weisz Ignác,
ügyvéd,
a „Brassó” főszerkesztője.

*) Tübbek fölkecsere.

A ezek.

**) Mult év december hó, mióta a „Brassó”-t a szerkesztők, az szubvenzionálás nem részesül és a tárgyalás csak a lap tényleges nyomtatási költsége körül forogtak. A ezek.

Nyilatkozat.

„Az én ügyem” ezime által tegnapi lapunkban megjelent közleményem reprodukált jegyzőkönyvből egy sz. kimaradtam, félreírás kiküldése végett annak szövegét tartalmát ezenem ismételnem közöljük:

Jegyzőkönyv.

Felvérték Brassóban 1894. szeptember hó 6-án d. u. 5 órakor A Dr. Weisz Ignác brassói ügyvéd és úrmosi Maurer Mihály és és kir. kamaris, fősípnak között fennfoglalt becsületeli ügyben.

Dr. Weisz Ignác felkérésére folytán ma d. u. fél 5 órakor aláírtak megjelentik Maurer Mihály ur lakásán, hogy elégtételt kérjünk eme kifejezésre: „Ez szemtelenség önöl hozzám levelet írtam”, mely kifejezést Maurer Mihály ur a ma délelőtti folyamán a Dr. Weisz Ignác urnal folytatott beszélgetés közben használt; mire Maurer Mihály ur kijelentette, hogy a fenti kifejezést, „szemtelenség” — melyet mint fősípnak a hivatalos helyiségében használt, elégtételt nem ad, s ha magát sértve érzi, forduljon illetékes hatóságokhoz.

Mírl ezen jegyzőkönyvet azzal, hogy jelen ügyet felvett részről becsülettel tekintjük, Dr. Weisz Ignác ur részére kiadtuk.

Beszéltattott K. m. f.

Dr. Fejervári Adolf,

ügyvéd.

Dr. Mandel Adolf,

ügyvéd.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hírek. A király a rokkantak között. Lembergől a királynak a rokkantak házában 9 hét alatt látogatásról még azt jelentik, hogy az uralkodó az intézet összes helyiségét, előcsarnokait a munkájának nyomait, megtekintette. A király megadottát a nyomatok tisztelt és azután a símlék házába ment, a hol egy 90 éves aggal, ki hosszabb idő óta símléket, részvétellel sen becsült. — Károly István főcsászár német alnagynagyúr minőségben Vilmos császár meghívására jövő héten a német tengerészeti hadgyakorlatokra megy.

— Az új Redut — mint halljuk — folyó évi október 2-án fog ünnepélyesen megnyitni a filharmonikusok és a szász dalegyüt közreműködése mellett, mely alkalommal Brennerberg Irén kisasszony is külföldi utjáról direkt visszatér, hogy a megnyitáson részt vegyen. Úgy tudjuk, hogy ugyanakkor fogja Brandlner, városi zenekarunk és kózekezők karisteme is karistemeségnek 25 éves jubileumát ünnepelni.

— A ballagászatokról hadgyakorlatok. Kázmár Kólos hercegrőgrő, mint Ballagászatokról sürgőznél, a hó 15-én délelő fog Ballasa Gyarmatra érkezni, hogy 17-én a királyt itt üdvözölhesse. A princa a király lakásán szolgált vár megkezdésén azonban félté szent-Vincentről nevezett igaznósok hírvét zárdájában fog megérkezni. A szomszédos Honf. Gőmör, Zólyom és Hovos vármegyék küldöttségeit az illető főpárok fogják vezetni.

— Rosenkranz Mariska kassaiasszonyról — kinek hangversenye elő énlék érdeklődéssel nézünk a „Vostaur Zeitung” a kassaiasszony egyik hangversenye alkalmából a következőleg ír: „Szombaton (július 15-én) az orosz udvari kamarai művész Richelid odessai tanár által rendezett hangversenyen, mely Vostaurban egy közönség előtt tartott meg, közönlődött egy fiatal magyar nő is, Rosenkranz Mariska kassaiasszony, ki a bécsi konservatórium tanítványa és Ross tanárkedvezése. A kassaiasszony különösen teljes csengő hangja és kifűrt előadása által hatalmas felismert arattott. A kassaiasszony hangja erős és megjelölésével, valamint az előadott énlékek énlék és általános tesszt arattott; különösen a Riedel „Morgaetha”-kora átvezett előadása után színni nem akara tápellan részessült a szeretetreműködő kassaiasszony a válogatott és méltó közönség részéről, mely a kassaiasszonyt különösen a a legbizalgebő kiüntetésben részesítette.”

— Kirándulás. Az E. K. E. brassómezei közönsége által szombaton rendezett kirándulás a kedélyes előadása által daczára kitűnően sikerült. Hajnalban 4 óra 18 perczkor indultak el a kiránduló 4 sötéti megállóhelyről s a délelőtti órákban alatt a felad-tömsi temetőbe vonultak meg a reggelizés- és kedélyes kötetek által töltötték el

az időt. 11 órakor a társaság két részre oszlott s egyik része Predál felé vette útját, honnan a déli felől vonattal haza ment, a másik rész pedig a Szentesbér, Vladez és Óderwegen át, délután 3 órakor Rozsnyóra érkezett, hól kitűnő ebéd vacsá. Onnan vaspályán tették meg az utat Brassóig.

— Az átláló magyar gőzhajózás. Amaz elterjedt hírekkel szemben, melyek az átláló magyar gőzhajózásra vonatkozólag huzamosabb idő óta kolportáltak, az „Orsz. Ért.” teljesen megbízható értesülés alapján jelenteti, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat a Felsőház jóváhagyására került előtérbe, még annagább, hól folyamán érkezett el a kassaiasszony miniszterhez, ki azt az országgyűlésnek az ősi ülés-szakban fogja be-terjesztetni.

— Helyelcizálás. A tegnapi számmunkban megemlített Lorenz—Morgentstern felé hangversenye nem szeptember 16-án, hanem szeptember 20-án lesz.

— Ellátott privát. A privát, azaz a külön lelkőóra-adás, új tudomány, melyet még akkor találtak ki, mikor a tanítónak nagyon esék volt a fizetése s mely tudomány tömörűk vissza-állozt az élet. Szegeden az ez iskolák élőkke úgy talált, hogy ezek a „privátok” a tanúgy rovására történnek, miért is udvarias rendbeállítás megfizetetté Szeged tanítószágot, hogy ennek a szelűdár-rendszerek vége legyen, de dandás-fésztéke nyult, mert a tanfolygót az a rendszert egyszerűen hatályon kívül helyezte.

— Egy megakadályozott éjjeli zene. Vasárnap este egy Brassóban nyaraló romániai család alakjai előtt melabus nótákat húzott a cigány éjjeli felé. — Természetes, hogy a családhoz tartozó szép leányok örömmel hallgatták a zene hangját! A komolyan az azonban kívánság volt megadni, hogy honnan e gyönyörgő fügyelem. Kinyitja az ablakot és kérdést intéz a cigányokhoz, hogy ki tisztel meg őt e zenével és ki, és ki őt és családját nyugalmában zavarja. A naiv cigány perseg mőködött. Erre a bős nap elkegerte a cigányt és az őt őrlt ugyan az almos szomszéd-ság, de nem a kassaiasszonyok és még kevésbé a fügyelmes szelőkön.

— Nem lehet igaz, hogy az alnagynagyúr tanító azt beszélt volna, hogy a románok meg vannak elégedve s hogy náruk a magyar nyelv tanítása ugyan megy. Majd kinyit a „Tribuna”-t, a „Gazeta” csak felvilágosítást kér. (Érted: Hogy olyan román tanító nincs. Szedő.)

— Becsapott demográfus. Moller E. M. amsterdami doktor egy este Promotőről kocsin ment be a fővárosba. Mikor szálláshoz ért, a kocsiasszony tízes bankó helyett vőlelőnt egy százat adott át. A fakkeres a százat székretek s néhány forintot, a mi egy tízesből jött volna vissza, vissza is adott. Mikor a kocsi elhajlott, akkor vette észre Moller dr. a tévedést. Újraon a rendőrségre ment, a mely a kocsi kinyitására s a százat meg is találta nála. A kocsi asszal védekezett, hogy nem tudja, hogy tízes helyett százat kapott és azért adott a százat kevesebbet.

— Nincs takarmány. A békésmezei gazdaságokról — mint lelekedők Oradeából jelent — grőlőshöl sürgős felhívást intézett a kormányhoz, hogy rendelkez el azonnal a takarmányhiányt tilalmat. Ezt a kérdést sürgőssé teszi az Gazi asszal. A teljes takarmányhiány miatta közönség sorban folyamodnak adó-leengedéssért.

— Megbátított azon csendőrnél, a kik Popenes szőlők-lombokamegyei román párt bántalmazták. A „Gazeta” annyira nincs meglepetve a kiszabott büntetéssel, hogy épen vezérlekkiben fejte ki elégedetlenségét. Hát hisszük, hogy a miképpen bánt volna el velük, de az a kis baj, hogy ő nem illetékes. Az illetékesek megiették kötelességük.

— Nyelv-tanulmány. Felvitjük lapunk olvasó közönségének figyelmét „Penzia, olasz és angol társasági tanulmány” című hírdetésünkre, a kik lélekké ajánlján — mint magunk által is kipróbáltat — mindenkinél az abban való részvételt, ki az azon idegen nyelveket, vagy azok valamelyikét gyorsan s eséklyé anyagi áldozat árán elsajátítani óhajtja.

— Felolvasás az oláhokról Milánóban. Óváry Lipót, az országos levéltár, aligazgatója, utalban Milánóban tartotta meg azt a felolvasást, a melyben a magyarországi oláhok valódi helyzetét ismertet. A felolvasásnak, mely a hírlapokról egy-sületélen helyiségében volt, valamennyi milánói

lap képviseltette magát. A város előkelőségei közül ott voltak Visconti, Venosta, Colombo, Negri szenátorok, Óváryt a klub élőkke megé szavakkal mutatta be a díszes közönségnek. A felolvasó ezután másfél óráig tartó előadásban sorra ezáfolta az oláhoknak ellentét szót váltját. Előadás közben a közönség többször hangos helyeslésben tört ki; különösen nagy hatást tett az előadásnak az a része, a melyben Óváry statisztikai adatokkal ezafolyta meg az oláh rágalmakat. Az előadás végén Óváryt az előkelőségek közül sokan záposan megtaposták. A hírlapok már bő kivonattal ismerteték a felolvasást és jóakarattal kommentáltak kísértek.

Idegenforgalom Brassóban.

— Szeptember 10.

Európá-szálloda.

Jon Marnov kereskedő, Calaras. Jonn Va. simu bírtokos, Szent Simon. Dr. Joun Circéan magaznő, Bukarest. Eckhardt István plébános, Kirebberg. Szász. Szász. Szász. Szász. Weismann Géza utazó, Bécs. Tornyai Henrik hivatalnok, Bükcsád. Albertin Géza hivatalnok, Bükcsád. Hrestachi Theodor hivatalnok, Bukarest. Reih Jend utazó, Bécs. Lamprecht Károly utazó, Rathenow. Eszterházy Erzsébet utazó, Budapest. Hentler Károly post-mester, Nagy-Ajta. Meizel Gusztáv utazó, Budapest. Lakenbach Alfred utazó, Bécs. Markó Petróv kereskedő, Raehova. Illa Theodorov kereskedő Gyurgyevó. Transilán Sándor diacon, Gyurgyevó.

Vasuti menetrend.

I. Vonatidulások.

Budapest felé: Vegyes vonat 508 reggel Gyorsvonat (Kolozsvárról) 2 45 d. u. Személyvonat 7 43 este. Expressvont (Aradon) 10 28 este.

Bukarest felé: Gyorsvonat 4 59 reggel. Express-vont 5 14 reggel. Vegyesvont 11— d. e. Gyorsvont 2 19 d. u.

Sinidvő: Személyvonat este 6 18 (csak jun. 1-től, minden esztőlőkon, ünnepek és vasárnapon). Kézd-Vásárhely felé: Vegyes vonat 4 59 reggel. Vegyes vonat 8 50 d. e. Személyvonat 3 10 délután.

Brassó-Beraltudól: Zernestre: Vegyes vonat 9 50 d. e. Vegyes vonat 5 13 d. u. Vegyes vonat 9 25 este.

II. Vonatértsékek.

Budapest felé: Személyvonat 8— reggel Gyorsvont (Kolozsvárról) 2 09 d. u. Expressvont (Aradon) 4 57 reggel. Vegyesvont 10 25 este.

Bukarest felé: Gyorsvont 2 18 d. u. Vegyesvont 7 01 este. Expressvont 10 19 este. Gyorsvont 10 37 este.

Sinidvő: Személyvonat 7 40 reggel (csak jun. 1-től, minden esztőlőkon, ünnepek és vasárnapon).

Predalról: Személyvonat eskák pénteken 7 40 reggel.

Kézd-Vásárhely felé: Vegyes vonat 8 19 reggel. Személyvonat 1 50 d. u. Vegyes vonat 7 20 este.

Zernestől: Brassó-Beraltudól: Vegyes vonat 7 11 reggel. Vegyes vonat 1 19 d. u. Vegyes vonat 7 06 este.

A budapesti értéktársaság ártjegyzései

1894. szeptember hó 10-án.

Magyar aranyárjárdék 4%	121.60
Magyar koronárjárdék 4%	96.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 1/2%	102—
Magy. kel. vasút áll. kötv. 184—	124—
Magy. földterhem. kötvény 4% ..	95.75
Italiánorsz. fog megváltási kötvény ..	100—
Horvát-szlavón földterhem. kötvény ..	97—
Magy. nyereségközvetítő kölcsön ..	152.25
Tiszaszab. és szegedi sorsjegykölcsön ..	148—
Osztrák járdék papírban ..	98.75
Osztrák járdék ezüstben ..	98.75
Osztrák járdék aranyban ..	123.75
Osztrák koronárjárdék 4% ..	97.25
1860. évi osztrák államsorsjegy ..	146—
Osztrák-magyar bankrészevény ..	101.50
Magyar hitelbank-részevény ..	467—
Osztrák hitelintézet részvény ..	387.30
Osztr.-magyar államsvasuti részvény ..	357—
20 frankos arany (Napoleon'd'or) ..	987
Németbirodalmi márká ..	60.90
Londón vista ..	124.25
Páris vista ..	42.20
20 márkás arany ..	12.48

Lapfeladlajos:

Dr. FISCHER AKOS.

Kiadó: A „Brassó” nyomdája.

H I R D E T É S E K.

Sz. 2840.—1894. urb.

Hirdetmény.

A brassói kir. törvényszék közhírré teszi, miszerint a rossnyói igazságtér ügyben annak megállapítására, hogy a felmérés és igazságtér eljárási, mely erdő területek kívánnak kibányászni, póttárgyalási határidőnapot Rossnyó közsgé hozzához 1. évi október 29 napjának délelőtti 9 órája tüzetelt ki, mely napra érdekelt felek azon megjegyzéssel idéztetnek, hogy kimaradásuk a tárgyalás megtartását nem fogja akadályozni. A tárgyalást Víz József kir. törvényszéki bíró fogja vezetni.

Brassó, 1894. aug. 28.

A kir. törvényszéktől.

Víz József,
előjáró bíró.

203 1—3

Fogaras vármegye főispánja.

Sz. 435.—1894.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Fogaras vármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő, s a vármegye 1. évi október hó 11-én tartandó özi rendes közgyűlésen választás útján betöltendő központi pénztárnoki állomásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen 1000 forint évi fizetés és 200 forint évi lakpénzzel javadalmazott pénztárnoki állomást elnyerül óhajtják, hogy: kellően belyegzett, s az 1883 I. t. cz. vonatkozó §-ában körülírt képességet igazoló okmányokkal fűszerezett kérelmüket hozzáan 1. évi október hó 1-ig beárólag nyújtassák be.

Pályázótól megkívántatik, hogy a pénztárnoki évi fizetésnek megfelelő biztosítékot készpénzben vagy értékpapirokban latchesse.

A határidő eltelte után netán beérkezendő folyamodványok figyelembe vétetani nem fognak.

Fogaras, 1894. szept. 5.

Bauszneri Guidó,
főispán.

205 1—1

Francia, angol és olasz elméleti és gyakorlati tanfolyam!

Husz évig gyakorolt kitűnő tanú, melytel a legnagyobb siker értelett el.

LEOZKÉK
egyeknek és adatnak.Bővebb tudósítást kaphatni
Szt.-János-utca 8. sz. a.
földszint.

Cours et leçons

pratiques et théoriques de la
langue française, anglaise
et italienne

par une méthode excellente,
appliquée pendant une vingt-
aine d'années avec le plus
grand succès, auront lieu
cet hiver à Brassó.

Renseignements à l'adresse
St.-Johannesg. 8.
Rez-de-chassée.

Praktischer und theoretischer
Unterricht in der
französischen, englischen u.
italienischer Sprache

wird nach einer ausgezeichneten,
seit mehr als zwanzig
Jahren mit dem besten
Erfolge erprobten Methode
in Cursen, sowie in Separat-
Lectionen, in diesem
Winter hier erteilt werden.
Nähere Auskünfte dar-
über: Kronstadt,
St.-Johannes-Gasse Nr. 8.
Parterre.

H I R D E T É S E K

fövéletnek

a kiadó-hivatalban.

Bodoki

MATILD-FORRÁS

különösen kötött szén-savban és szén-savas nátriumban rendkívül gazdag, kristálytisztá égvényes-vasas savanyúvíz.

Első rangu acél-forrás.

A világforgalomban legfélésebb, legelőbb és leggyógyosabb — megfelelő szakértelemmel természetühen kezelet — a maga nemében páratlan savanyúvíz.

Legelegánsabb borvíz.

Női bántalmaknál, a gyomor és az idegrendszer bántalmánál, vérszegénységen alapuló betegségeknek, páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcseréléssel 5 krajczár.

Kapható:

Brassóban Weisz Mihály-utca 12. szám alatt lévő raktárban továbbá minden ásványvíz-kereskedésben és a vendéglőkben.

Tisztelettel
GYÖRGY JÓZSEF
a forrás kezelője,
Bodok. (Háromszék-megye)

160 (1—100)

LEMBERGI KIÁLLÍTÁSI SORSJEGYEK

UTOLSÓ
HÓNAP!

à 1 frt.

FÖNYEREMÉNY

UTOLSÓ
HÓNAP!

60,000 forint.

Kaphatók:

ADLER L. Jakab banküzletében és a »BRASSÓ« kiadóhivatalában.

Brassó, nyomtatja és kiadja a »Brassó« nyomdája — Grünfeld Vilmos.